

SÄKERHETS DATABLAD

Utfärdat datum: 2010-01-12

1. Namnet på ämnet/preparatet och bolaget/företaget

Produktnamn	Primer
Användningsområde/identifierade användningar	Spärrskikt vid målning. Sector Use - SU: SU19 Byggnads och anläggningsarbete. SU20 Hälso- och sjukvård SU21 Konsumenter, privata hushåll. SU22 Offentlig sektor. Chemical Product Category-PC9: Färg Process categories [PROC]: PROC10. Applicering med roller eller pensel. ERC 2 Blandningar ERC 8F Spridd användning utomhus, inneslutning i matris.
Tillverkare/ansvarig EES-området	Allbäck Linoljeprodukter AB
Adress	Östra Balkåkravägen 18 SE-271 91 Ystad
Telefonnummer	0411-606 02
Fax	0411-602 41
e-post	allback@allbackpaint.com
Kontaktperson	Sonja Allbäck
Nödtelefonnummer	08-33 12 31 (dagtid) Giftinformationscentralen, 112 övrig tid
Upprättat av	Ann Martens, Ramböll Sverige AB, Tel. 010-615 54 47

2. Farliga egenskaper

Klassificering: Ej klassificerad som hälso- eller miljöfarlig.

Observera att Borax har särskild koncentrationsgräns för klassificering. Se punkt 3.

Andra risker:

Borax och den fria boratjon som bildas i vattenlösning har i höga halter vid djurförsök visat sig skada foster och fortplantningen. Risker för fosterskador och nedsatt fertilitet hos människa kan därför heller inte uteslutas vid långvarig kontakt med torr och skadad hud eller om produkten skulle förtäras av misstag.

3. Sammansättning/uppgifter om beståndsdelar

EG-nr	CAS-nr	Reg-nr REACH	Komponentnamn	Halt/ Konc. vkt/vkt	Klassificering	Anm.
215-540-4	1303-96-4	Kan ej anges ännu. Index nr. 005-011-01-1	Borax, dinatrium tetraborate dekahydrat; borax dekahydrate (Na ₂ B ₄ O ₇ ·10H ₂ O)	3-4 %	Enligt KIFS: Repr. Kat. 2; R60-61 Enligt CLP: Repr. 1B; H360FD (C ≥ 8,5 %)	HYG
232-549-9	9000-59-3	Undantagen registrering i REACH om ej kemisk modifierad	Schellack	8-12 %	-	-
231-791-2	7732-18-5		Vatten	84-89 %	-	-

Förklaring förkortningar:
CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU-nr (Einecs- eller Elincsnnummer) = European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances eller European List of Notified Chemical Substances.
Innehåll angivet i antingen; %, %vkt/vkt, %vol/vol, mg/m³, ppb, ppm, vikt%, vol%.
T+ = Mycket giftig, T = Giftig, C = Frätande, Xn = Hälsoskadlig, Xi = Irriterande, E = Explosiv, O = Oxiderande, F+ = Extremt brandfarlig, F = Mycket brandfarlig, N = Miljöfarlig, Canc = Cancerogen, Mut = Mutagen, Rep = Reproduktionstoxisk.
HYG = Produkten har hygieniskt gränsvärde, PBT = Produkten är deklarerad då den är PBT- eller vPvB-ämne.

Schellack är ett skyddande sekret som en lacksköldlus (Laccifer lacca, Coccidae) utsöndrar då lusen livnär sig på vissa växtharter.

För riskfraser i klartext se punkt 16.

4. Första hjälpen

Inandning	Produkten är mycket svår att andas in p.g.a. av den viskösa karaktären. Flytta den drabbade till frisk luft och låt vila. Om kvarstående besvär eller personen är/eller varit medvetslös, sök läkare.
Hudkontakt	Avlägsna förorenade kläder. Tvätta omedelbart med tvål eller linsåpa och rikligt med vatten.
Ögonkontakt	Avlägsna eventuella kontaktlinser. Skölj ögat och under ögonlocken med rikligt med vatten. Sök ögonläkare om besvären består.
Förtäring	Skölj munnen. Drick minst 2 glas vatten och framkalla om möjligt kräkning. Ge aldrig medvetslös person dryck! Vid risk för att den drabbade blir medvetslös, placera och transportera i sidoläge. Sök läkare om mer än 2 msk. förtärts av produkten.
Särskild första hjälpen-utrustning	Möjlighet till ögonsköljning på arbetsplatsen.
Information till sjukvårdspersonal/läkare	Vid förtäring av produkten i mindre mängder (ca 4 gram) ren Borax eller ca. 1 dl av produkten krävs bara

	observation. Kräkningsprovokation alternativt ventrikelsköljning kan göras om det gått < 4 tim. sedan förtäring och mer än 1 dl förtärts av produkten. Vid förtäring av stora mängder kan njursvikt uppkomma och dialys kan krävas. Borhalt i urin eller blod kan ej användas som mått på graden av exponering av Borax.
--	--

5. Brandbekämpningsåtgärder

Lämpliga släckmedel	Produkten brinner ej. Släck omgivningsbrand med släckmedel lämpligt för branden.
Olämpliga släckmedel	Ej relevant
Brand- och explosionsrisker	Inga. Borföreningar har en flamskyddande effekt.
Skyddsutrustning för personal som släcker	Ej relevant för produkten
Instruktioner vid brand	Ej relevant

6. Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

Åtgärder för personligt skydd	Skyddsutrustning se punkt 8.
Åtgärder till skydd för miljön	Större utsläpp vallas in med jord, sand eller annat inert material. Förhindra utsläpp till vatten och avlopp.
Saneringsmetoder	Mindre mängd spill sugs lämpligen upp med vermikulit (asbestfri) eller annat inert material för kemikalieutsläpp.
Olämpliga saneringsmetoder	Spola ej bort med vatten.

7. Hantering och lagring

Hantering	Mekanisk ventilation eller punktutsug kan behövas om intorkad produkt ska slipas.
Lagring	Lagra frostfritt och ej över normal rumstemperatur i tät försluten originalbehållare.

8. Begränsning av exponering/ personligt skydd

Nationella hygieniska gränsvärden, AFS 2005:17

EU-nr	CAS-nr	Ämnesnamn	NVG 8 tim	TGV 5 min	KTV 15 min	År
1303-96-4	1303-96-4	Borax, totaldamm	2 mg/m ³	-	5 mg/m ³	1978

Produkten dammar ej men gränsvärdet kan vara relevant om ytan slipas efter applicering med produkten.

DNEL Bor:

Ett DNEL akut, lokal inandning på 0,8 mg B/m³ för exponering i arbetslivet är bestämt i den Österrikiska rapporten, Transitional Annex XV Dossier. DNEL värdet baseras på et NOEC på 0,4 mg B/m³ med en säkerhetsfaktor på 2.

Arbete DNEL långtids, inandning, systemisk = 1,2 mg Bor/m³.

Generell befolkning DNEL långtids, oral, systemisk = 0,12 mg B/kg kroppsvikt/dag

Arbete DNEL långtids, dermal, systemisk = 16,3 mg Bor/dag

Biologiska gränsvärden	Finns ej för någon av ingredienserna.
Rekommenderade övervakningsprocedurer	Om misstanke finns att det hygieniska gränsvärdet överskrids så bör mätningar av koncentrationen på arbetsplatsen göras.
Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen	God allmän ventilation.
Andningsskydd	Om hygieniska gränsvärden riskerar att överskridas använd halvmask med gasfilter B (grå) för oorganiska ämnen, samt partikelfilter P2.
Handskydd Material/genombrottstid	Använd handskar av PVC, butyl eller neopren. Genombrottstid är troligen >8 tim., men beror på materialets tjocklek. Tunna engångshandskar kan användas vid kortare exponering om t.ex. PVC väljs.
Ögonskydd	Vid risk för stänk använd skyddsglasögon eller visir.
Hudskydd	Normal arbetsklädsel med långa ärmar och ben.
Annan information	Tvätta händer efter hantering av produkten och före måltider, rökning m.fl. pauser.

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

Form /Aggregationstillstånd	Viskös vätska
Färg	Svagt brun
Lukt	Svag
Löslig i vatten	Produkten kan spädas med vatten, men schellack löser sig mycket lite i vatten.
Densitet	Ca. 1 kg/dm ³
Kokpunkt	Ca. 100 °C
Flampunkt	Ej relevant
Självantändningstemperatur	Ej relevant
Fördelningskoefficient n-oktanol /vatten	Ej känd för schellack. Borax är en oorganisk produkt och detta värde är ej relevant för denna förening.
VOC-halt	0 %

10. Stabilitet och reaktivitet

Förhållanden som ska undvikas	Starka oxidations- och reduktionsmedel.
Material som ska undvikas	Inga särskilda.
Farliga sönderdelningsprodukter	Inga
Stabilitet	Stabil vid normal hantering.

11. Toxikologisk information

Allmänt: Produkten som sådan är ej testad. Schellack har inga kända risker. Alla data nedan gäller borax eller borsyra om inget annat anges. Borax anses ha likvärdiga risker som borsyra sett till andel bor i produkten då borax i vattenlösning eller i organismen är helt dissocierad med fri borsyra närvarande.

Förtäring:

Schellack är tillåten i livsmedel som E904.

Borföreningar har låg akut giftighet.

Borax: LD50 (oralt råtta) 4000-6000 mg/kg

Schellack: LD50 (oralt råtta): >5000 mg/kg kroppsvikt

Hudkontakt:

Borföreningar har låg akut giftighet vid hudkontakt och absorberas dåligt genom oskadad hud.

Är ej irriterande för huden

LD50 (kanin) 2000 mg/kg

Inandning: Bor LC50 2,0 mg/l (4 tim.) Borföreningar är irriterande för luftvägarna, men bor i denna produkt kan troligen ej inandas p.g.a. den viskösa karaktären hos produkten.

Ögonkontakt: Draize test (kanin) ger ögonirritation och därför bör eventuellt Borax klassificeras som ögonirriterande. Den låga halten i denna produkt gör dock risken för irritation vid ögonkontakt liten.

Subakut, subkronisk och långvarig toxicitet:

Flera kroniska studier vid förtäring finns rapporterade, bl.a. på råtta. En 90 dagars studie ger ett NO(A)EL på 8,8 mg (Bor) /dag kg.

Inga kroniska studier finns rapporterade för inandning eller hudkontakt.

Sensibilisering: Inga kända risker för allergi.

Cancerframkallande egenskaper: Ej känt för produkten.

Reproduktionstoxiska egenskaper: Bor-föreningar har i flera studier visat sig ge reproduktionstoxiska effekter vid långvarig förtäring. Höga borkoncentrationer ger minskad fostervikt och skelettpåverkan på fostren samt nedsatt fortplantningsförmåga.

Epidemiologiska studier på människa har ej visat någon reproduktionstoxisk effekt hos bor-exponerade i arbetslivet eller från områden med naturligt höga borhalter i dricksvattnet. Risken med bor i denna produkt bedöms som liten vid normal användning.

Ärftlighetsskador: Bor har testats i flera olika korttidstester för mutagenicitet med negativa resultat.

12. Ekologisk information

Akuttoxicitet för vattenlevande organismer (försöksmetoder enligt OECD): Data nedan är för borax. Bor är ett essentiellt grundämne för många organismer och tillsätts ofta i näringslösningar till växter, utsläpp till miljön ska trots detta undvikas. Värden nedan är för Bor-ekvivalenter (B). För att omvandla Borax till Bor-ekvivalenter ska mängden multipliceras med 0,1134.

Data för Schellacks miljöfarlighet saknas.

Produkten är ej klassificerad som miljöfarlig.

Bor:

Giftighet fisk:

Havsvatten:

Sandskädda, *Limanda limanda*

96-hr LC₅₀ = 74 mg B/L

Sötvatten:

Flannelmouth sucker, *Catostomas latipinnis*

96 tim. LC₅₀ = 125 mg B/L

Zebrafish, *Brachydanio rerio*

34-dagar NOEC = 5.6 mg B/L (lägsta värde)

Giftighet för alg

Grön alg, *Selenastrum capricornutum*

72 tim. EC₅₀ (biomassa) = 40 mg B/L (lägsta värde)

72 tim. NOEC (tillväxthämning) = 17.5 mg B/L (lägsta värde)

Aquatic Invertebrate toxicity:

Daphnid, *Daphnia magna* (Straus)

48-hour EC₅₀ = 133 mg B/L (lowest value)

21-dagar NOEC = 6 mg B/L (lowest chronic value)

21-dagar NOEC = 10.5 mg B/L (geometric mean, 6 tests)

Larval midge, *Chironomus riparius*

28-day NOEC = 180 mg B/L (spiked sediment)

Inhibering aktiverat avloppsslam

LC₅₀ = 175 mg B/L (3 tim. Standard Test)

Giftighet marklevande organismer:

Giftighet för växter: Korttidstest finns rapporterade på mellan 7-10 dagar IC50 värden på 452 till 1603 mg B/kg jord (torr vikt) för 12 olika växtarter. Den känsligaste arten var en baljväxt (*Phseolus vulgaris*) med NOEC på 1, 6 mg B/kg jord. Halter under 2 mg B/kg jord kan oftast anses som växtnäring.

Giftighet för jordlevande ryggradslösa organismer:

Daggmask, *Eisenia andrei*

56-63 dagar NOEC = 54 mg B/kg torr jord (medelvärde 4 test)

Hoppstjärter, *Folsomia candida* & *Onychirius folsomi*

35 dagar NOEC = 31-37 mg B/kg torr jord.

Rörlighet: Bor-föreningar är lösliga i vatten och binder endast svagt till jord eller sediment.

Log Kow -0,757 vid 25° C.

Persistens och nedbrytbarhet: Data för nedbrytning ej relevant för en oorganisk produkt som borax. Borax sönderdelas till borsyra i miljön.

Schellack bryts troligen ner långsamt.

Bioackumuleringsförmåga: P.g.a. sin molekylstorlek och låga biotillgänglighet är det mycket osannolikt att Schellack bioackumuleras.

Bor kan lagras upp något i växters cellväggar eller i benmassa hos ryggradsdjur, men den anlagras ej i näringskedjan.

PBT-bedömning: Produkten innehåller inget PBT- eller vPvB-ämne.

13. Avfallshantering

Avfallskod EWC	Beror på var avfallet uppstår men tänkbar är: 08 01 11; Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen, eller 08 01 13; Slam från färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen. 08 01 19 Vattensuspensioner innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen. Se SFS 2001:1063 Avfallsförordningen.
Produkten är klassificerad som farligt avfall	Ja
Förpackningen tas om hand	Helt tömd rengjord förpackning kan återvinnas eller återfyllas. Ej tömd förpackning hanteras som farligt avfall. EWC kod: 15 01 10; Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen.
Lämpliga metoder för avfallshantering	Tas om hand i anläggning med tillstånd att omhänderta farligt avfall. Produkten kan indunstas och brännas varefter återstoden deponeras.

14. Transportinformation

Generellt

Produkten är ej reglerad som farligt gods.

15. Gällande föreskrifter

Märkning:

Produkten är ej märkningspliktig.

Särskild märkning: VOC-halt 0 g/l.

Gränsvärde för "Klarlack, lasyr och trälasyr för trä, metall och plast inomhus/utomhus:", kategori e vattenbaserad är 130 g/l från 2010.

16. Annan information

R-fraser från punkt 3 i klartext:

KIFS:

R60 Kan ge nedsatt fortplantningsförmåga.

R61 Kan ge fosterskador.

CLP:

Repr 1 B: Reproduktionstoxicitet, farokategori 1B. H360FD: Kan skada fertiliteten. Kan skada det ofödda barnet.

Källor vid utarbetande av SDB:

- SDB leverantörer ingående ämnen
- Prevent Databas "Kemiska ämnen" <http://kemi.prevent.se/>
- Riskline, Kemikalieinspektionen, www.kemi.se, <http://apps.kemi.se/riskline/index.htm>
- Toxnet, <http://toxnet.nlm.nih.gov/>
- ECHA, Guidance on information requirements and chemical safety assessment: Guidance on information requirements and chemical safety assessment Chapter R.12: Use descriptor system. Draft ver. 2.0, 2009
- TRANSITIONAL ANNEX XV DOSSIER, SUBMITTED BY: Austria. DATE: 01 December 2008
SUBSTANCE NAME: Boric acid (Boric acid crude natural), 558 sid.
- Directive 98/8/EC concerning the placing of biocidal products on the market. Inclusion of active substances in Annex I or IA to Directive 98/8/EC. Assessment Report Boric acid. Product-type 8 (Wood preservative). 20 February 2008. Annex I – the Netherlands, 76 sid.
- Human and Environmental Risk Assessment on ingredients of Household Cleaning Products. HERA project. Boric Acid. Dec. 2005. 81 sid.

Övrig information:

Säkerhetsdatablad utarbetat enligt REACH-förordningen EG 1907/2006.

Klassificering och märkning enligt KIFS 2005:7.

Namn under punkt 3 följer namn för harmoniserade klassificerade ämnen i bilaga VI, CLP-förordningen EG/1272/2008, IUPAC-namn eller annat vedertaget namn som leverantören anger. Se artikel 18 i CLP-förordningen. Namn enligt REACH-registreringarna är ej möjligt att ange ännu. Klassning av Borax är angiven även enligt CLP-förordningen under punkt 3. Ändrad klassning av Borax införd enligt: Förordning (EG) nr 790/2009 av den 10 augusti 2009 om ändring, för anpassning till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen, av förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (Ny Bilaga VI till CLP).